

1978, 11. října – *Sdělení VONS č. 45 o držení Jiřího Veselého obviněného z trestného činu pobuřování ve vazbě.*

Od 23. března 1978 je ve vazbě Jiří Veselý, bytem Liberec – Králův Háj, Kubánská 378. Je obviněn z trestného činu pobuřování (§ 100, odst. 1, písm. a tr. z.),¹ jehož se měl dopustit dlouhodobým zasíláním dopisů státním orgánům; tyto dopisy měly charakter sociologických a politologických studií kritického zaměření.² Hlavní líčení se mělo konat již v červnu t. r., ale jeho termín byl několikrát přesunut.³

Jiří Veselý byl do roku 1969 středoškolským profesorem na Střední ekonomické škole v Liberci; pro své postoje z let 1968–69 byl propuštěn a po období nezaměstnanosti pracoval až do svého zadržení v advokátní poradně.⁴ Jeho manželka (bytem tamtéž) je učitelka, mají dvě děti (12 a 16 let). Zdravotní stav J. Veselého se v průběhu vazby zhoršil.⁵

Informace o Chartě 77, r. 1, 1978, č. 11, s. 21.

POZNÁMKY

¹ Dne 23. 3. 1978 zahájil vyšetřovatel Správy vyšetřování StB Krajské správy SNB Ústí nad Labem mjr. V. Nedvěd trestní stíhání J. Veselého pro trestné činy hanobení republiky a jejího představitele podle §§ 102 a 103 tr. zák. a hanobení národa, rasy a přesvědčení podle § 198, písm. b) tr. zák. Téhož dne byla vykonána prohlídka v místě bydliště a na pracovišti J. Veselého. Obviněný byl zadržen a následující den na něj uvalil krajský prokurátor v Ústí nad Labem vazbu. Tu vykonával ve věznici v Litoměřicích a přes jeho protesty mu byla několikrát prodloužena. V průběhu vyšetřování došlo k překvalifikování Veselého údajné trestné činnosti na trestný čin pobuřování podle § 100 odst. 1, písm. a), c) tr. zák., o čemž byl uvědomen při výslechu 25. 4. 1978. Pro tento trestný čin na něj také podal 1. 6. 1978 okresní prokurátor v Liberci Josef Čech obžalobu. Všechny výše uvedené dokumenty viz in: OS v Liberci, soudní spis k případu J. Veselého (spis. zn.

1 T 497/78) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 6 Rt 55/90; též ABS, vyšetřovací spis k případu J. Veselého, spis. zn. V 9659 MV; usnesení o zahájení trestního stíhání bylo publikováno in: PAŽOUT, Jaroslav: Za psaní dopisů na dva roky do vězení. Případ Jiřího Veselého odsouzeného v období tzv. normalizace za rozesílání kritických písemností, *Fontes Nissae* 14, 2013, č. 1, s. 92–93 (příloha, dokument č. 3).

² Vedle delších dopisů rozesílal Veselý různým úřadům též korespondenční lístky se stručnými vzkazy. V jednom z nich – napsaném po smrti Jana Patočky a odeslaném 15. 3. 1977 Federálnímu ministerstvu vnitra – bylo uvedeno: „*Vážení pánové ze Státní bezpečnosti, tak konečně máte svého prvního mrtvého ze štvance na signatáře Charty 77! Soud národa a lidu Vás nemine!*“ Tyto dokumenty jsou uloženy in: OS v Liberci, soudní spis k případu J. Veselého (spis. zn. 1 T 497/78) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 6 Rt 55/90; též ABS, vyšetřovací spis k případu J. Veselého, spis. zn. V 9659 MV.

³ Hlavní líčení v trestní věci J. Veselého před Okresním soudem v Liberci se konalo 6. 7. 1978. Senát složený z předsedkyně JUDr. Milady Rosenbergové a soudců z lidu Vladislava Palduse a Vilmy Tatarové uznal obžalovaného vinným trestným činem pobuřování podle § 100 odst 1, písm. a), c) tr. zák. a uložil mu dvouletý nepodmíněný trest odnětí svobody s výkonem v I. nápravně výchovné skupině. Podle rozsudku Veselý „*od druhé poloviny roku 1973 do února 1978 soustavně psal a rozesílal převážně z poštovního úřadu č. 2 v Liberci různým orgánům a institucím v ČSSR, zejména prezidentu republiky, nejvyšším státním orgánům, Československé televizi, Československému rozhlasu, redakci Rudého práva v Praze, anonymní dopisy a korespondenční lístky, ve kterých otevřeně a hrubým způsobem hanobil čelní představitele našeho státu státní orgány, stoupence socialistického společenského a státního zřízení, záměrně nepravdivě popisoval, zkresleně v neprospěch našeho společenského zřízení hodnotil a kritizoval některé jevy ve společnosti, útočil na spojenecké a přátelské vztahy mezi ČSSR a SSSR i dalšími socialistickými zeměmi, to vše v úmyslu vyvolat nepřátelskou náladu k představitelům republiky a socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky.*“

Při stanovení výše trestu ve dvou třetinách zákonné trestní sazby bylo přihlédnuto k údajné vysoké společenské nebezpečnosti jednání obžalovaného. „*Posuzované jednání je značně společensky nebezpečné pro široký okruh pobuřovaných osob, dlouhou dobu, po kterou obžalovaný takto jednal, i pro způsob, jímž bylo prováděno, neboť obžalovaný využíval při argumentaci svého vzdělání a svých dříve nabitých poznatků a znalostí z politického života.*“ V jeho prospěch mluvila dobrá pověst v místě bydliště a v podstatě kladné pracovní hodnocení, dosavadní trestněprávní bezúhonnost, plné doznání skutkové podstaty trestného činu a projevená lítost. Rozsudek nabyl právní moci 25. 7. 1978, neboť se vůči němu nikdo neodvolal. Rozsudek viz in: PAŽOUT: Za psaní dopisů, s. 95–97 (příloha, dokument č. 6).

Veselý vykonával trest v NVÚ Plzeň-Bory. Okresní soud Plzeň-město zamítl 20. 11. 1979 jeho žádost o podmíněné propuštění z výkonu trestu, přestože měl z plzeňské věznice velice kladný posudek jak ke svému chování ve výkonu trestu, tak k pracovnímu výkonu. Podle soudu byla Veselého trestná činnost tak závažná, že jeho náprava vyžaduje pokračování výkonu trestu. Veselého stížnost na usnesení zamítl 10. 12. 1979 Krajský soud v Plzni. Podle hlášení NVÚ Plzeň-Bory u odsouzeného J. Veselého z 23. 3. 1980 byl Veselý propuštěn z vězení po vykonání celého uloženého trestu. Obě usnesení a hlášení z NVÚ Plzeň-Bory viz in: OS v Liberci, soudní spis k případu J. Veselého (spis. zn. 1 T 497/78) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 6 Rt 55/90.

⁴ Veselý působil od roku 1971 do roku 1973 na Střední ekonomické škole v Jablonci nad Nisou a poté jako podnikový právník v závodu 05 Severočeských vodovodů a kanalizací v Liberci. PAŽOUT: Za psaní dopisů, s. 84–85.

⁵ Nepřesné informace o Veselého případu pramenily z obtížného přístupu VONS k informacím o případu. Důvodem byla především skutečnost, že jeho manželka, která byla zastrašována vyšetřujícími orgány a nacházela se ve špatném psychickém stavu, odmítala s výborem spolupracovat. Podle jejího svědectví se snažila zachovávat obezřetnost i z toho důvodu, že se ji vyšetřovatelé snažili do celé kauzy zatáhnout prokázáním její spoluúčasti na manželově činnosti. Viz rozhovor Jaroslava Pažouta s Jarmilou Veselou, 7. 2. 2013; též zprávu o případu ze 7. 7. 1978 dochovanou ve dvou textově mírně odlišných verzích in: LP, Sb. VONS, inv. č. 320, sign. IV/1, kart. 54.

Na údajnou nepřiměřeně dlouhou dobu vazby J. Veselého poukázal ve svém dopisu ministru vnitra ČSSR Jaromíru Obzinovi z 19. 2. 1979 člen americké skupiny Amnesty International č. 66 Michael F. Dunn. S ohledem na Veselého zdravotní stav požadoval jeho propuštění z vazby a ukončení trestního řízení, které je v rozporu s článkem 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech zaručujícím právo na svobodu projevu. Dopis i jeho úřední překlad do češtiny byl publikován in: PAŽOUT: Za psaní dopisů, s. 98–99 (příloha, dokument č. 8).